

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző:

Cím: *B. U. R. győzelem a magyar műszínházban, melyet decemberben le kell bontani*

Forrás: *Az Ujság*

Bn

1924. 8. 31.

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás

Tárgy

792

Hely

Magyar Műszínház

Idő

"1924"

Személy

He

B. U. R. győzelem a Magyar Műszínházban, melyet decemberben le kell bontani.

A huszonnyolc éves színháza! a tőváros nem újítja meg a szerződést. — Táblás házak előtt iátszanak a ligeti színészek.

Milyen egy városligeti színház előadása, színpada és közönsége?

Faragó Géza rajzaival.

Engedélyt kértünk a Magyar Műszínház igazgatóságától, hogy megnézhesük a színpadot, és az életet, mely a ligeti kulisszák világában lezajlik.

Őszintén szólva „a kedves igazgató, (édesapja *Gató György* helyett vezeli a színházat) bizalmatlanul és hüvösen fogadta az *Ujság* munkatársát és *Faragó Géza* festőművészt. Olyan bizalmatlanul és hüvösen, hogy egy nagy pesti színház direktója ezt nem is merete volna megtenni.

„LA DIRECTRICE”

Aki a Műszínház igazgatója.

— Nyár elején egy kicsit rosszul ment a színház. Most a főszezonban nem panaszkodhatunk. Nekünk épp úgy megvan a magunk törzspublikuma, mint a Nemzetinek, vagy a Vigszínháznak. Huszonnyolc éves multja van a színháznak, sajnos, hogy huszonnyolc esztendő után oda jutottunk, hogy decemberben le kell bontani a Műszínházat. Az épület ugyanis a mienk, de a telek a fővárosé. És a főváros minden kérvényünk és könyörgésünk dacára nem akarja velünk a szerződést megújítani. Az lesz a sorsunk, ami a *Sziklay-színházé* volt, decemberre eltűnik a színház és a jövő nyáron hiába keresi majd a közönség kedves, megszokott szórakozó helyét...

Majd megnyitott előttünk az ajtó, mely az igazgatósági irodából a színpadra vezet. Szép, nagy színpada van a műszínháznak, a kulisszák mögött két tűzoltó áll és élvezi az előadást.

— Ötvenötezer koronába kerül naponta a két tűzoltó — mondja az igazgató asszony — de ez még hagyján, mert az ől meg bennünket, hogy havonta öt milliót fizetünk rendőrségi díjakért. Meg a sok adó, vigalmi és forgalmi adó, alig győzzük fizetni...

— A pesti színházak a starokra költik a pénzt — jegyeztük meg közbevetően.

— Tudom — volt erre a felelet — ezt mi, sajnos, nem tehetjük. Huszonöt művésztagunk van és huszonöt főnyí műszaki személyzetünk. A művészgázsik kétmillió-háromszázezer koronánál kezdődnek lefelé! Most éppen karmester-válság van, három nap óta keresünk megfelelő karmestert, de még eddig nem találtunk!...

A primadonna maga varrja a színpadi ruhát.

A Műszínház primadonnáját keressük, a legnépszerűbb városligeti színésznőt, a szép és tehetséges *Perényi Sári*t. *Faragó* le akarja rajzolni.

— *Jaj Sári, ne menj!* — kiabál utána *Fekete Etel* művésznő — *előbb vedd le a szoknyádat! Tudod, hogy nekem kell a második felvonásban!*

Mialatt az átöltözködés megtörténik a hölgyek öltözését látogatjuk meg. Egy hosszú faasztal előtt négyen ülnek. Négy magyarruhás parasztemenecske. *Bársnyban, pruszkban, fejkendőben, bokorugró szoknyában, de selyemharisnyában és szürke antilop, meg fekete lakkcipőben.* Az egyik *Kurts Mahler-regényt* olvas. A másik föléje hajol és közösen élvezik a gyönyörűséget. A harmadik a tükör előtt ül és éppen festi magát. Ő, milyen más eszközei vannak, mint a nagy színpadok fényes művésznőinek! *A tükör nem is tükör, csak egy tenyérnyi. repedezett, ócska tükördarab.* Mintha letört volna valami olcsó, vásári tükörből. A tükör mellett egy karéj kenyér és zöld paprika, meg só egy fehér gyógyszerári tégelyben, amelyben valamikor kézfinomító lehetett.

— A vacsorám — mondja *Selyem Böske* kisasszony — a legvidámabb és legközlékenyebb műszínházi segéd-színésznő.

— Alagon lakom s mire hazaérek nagyon megéhezem! *De lesz ez még másképp is!* — teszi hozzá bizonyos önbizalommal.

— Csináltak már karriert azok, akik innen indultak ki. Ott van a *Mici*, most a *Jardin*-ben táncol és a pártneré el fogja venni feleségül!

— *Minket a tiszta, őnzetlen művészet vezet!* — mondja egy öregedő ligeti kóristalány. — Itt szerezzük meg a gyakorlatot, mert nincs pénzünk színiiskolára!

— A kisasszony mióta gyakorlatozik? — kérdeztük kíváncsian.

— *Tizenhárom éve* — hangzott büszkén a felelet.

A karhölgyek általában mind szomorúak és le vannak hangolva. Nemsokára vége lesz a szezonnak és ők szeretnének valami jó téli szerződést.

— *Nem muszáj színháznál lenni.* — mondják — *a fő, hogy feltűnjön az ember!... De Pesten! Vidékre nem mennénk egy világot sem!*

Perényi Sári primadonna itt csak vendégszereplő. Télen a *Royal-Orfeumban* játszott. Most szünetkőzben

A primadonna.

szinpadí ruhát varr, zöld selyemruhát, arany és ezüst himzésekkel.

— Az Ezüst strály-hoz kell — mondja. — Holnap lesz a főpróbája.

Az új szerepre nagy ambícióval és szorgalommal készül, biztosan kitünő lesz benne, csak az isten adjon jó időt, hogy legyen közönség.

„Bolondulok utánad, Rózsikám!”

A nézőtér már lázas izgalomban várja a második felvonást, a címlap a *B. U. R.* című látványos revüt hirdeti, mely nem jelenti az angolokkal háboruszkodó burkaft, nem jelenti a bur-vasutat, nem jelenti egy kis nyomdahiával *Capek* világ-hírű *R. U. R.* darabját (bár ha messziről nézzük a címlapot, feltétlenül ez jut eszünkbe), hanem egészen mást jelent. „*Bolondulok utánad Rózsikám*” — ez a látványos, négyfelvonásos revü címe, a szerzője *Hajdu E.* (rövidítve nyomtatták ki a címlapon is).

Készül a primadonna toalettje.

A nézőtér teljesen megtelt. Az igazgatónőnek igaza van. Olyan különös, sajátos törzsközönség ez, mellyel egyetlen pesti színház sem dicsekedhet. Akik 17.000 és 25.000 koronás karzati jegyeket váltanak a városban, azok a Müszinkörben az első sorokban üldögélnek. Nagyon sok a gyerek, a postás és a villamoskalauz. Egy villamoskalauz felesége — az első sorból — ágyunak is beillő gukkerrel látszövez.

És ez a lelelkesebb, leg-hálásabb közönség. Az elő-adást minden pillanatban megakasztja a viharos nevetés és a taps. A *B. U. R.* nagyon tetszik. Arról van benne szó, hogy egy vidéki paraszt (— Nem paraszt, kiscgazda! — mondja állandóan a szerep szerint a hősszerelmes.) 20 dollárt kap Amerikából, ezzel felutazik Pestre, egyenesen a Garay-térre megy, ott aztán meggazdagzik.

Természetesen ez nem megy ilyen egyszerűen, előbb még különféle meglepetések és komplikációk történnek, de a végén minden elsimul és mindnyájan boldogok.

— Legboldogabb lehet a szerző, — említettük az igazgatónőnek, — a tantiémekkel sok pénzt keres... Sajnos, kiderült, hogy a szerző önzellenül, tisztán művészi és írói becsüvgytől vezérelve engedte át a darabot előadásra.

Pedig egy telt ház bevétele 5 millió korona s vasárnaponként három előadást tartanak.

— Azért a szerző sem jár rosszul, — mondja a direktorné. Neki ajándékoztuk — a muzsikát. Most zenéstől együtt eladhatja a darabját, ott, ahol tudja. Megjegyzendő, hogy *Turai Mihály* zenéje nem közönséges muzsika. Tessék jól megfigyelni...

Jól megfigyeltünk mindent. És igazán nem mondhatunk mást, minthogy a Müszinkör lelkesen, becsületesen, tisztességesen és jól dolgozik. Valóban nem szabad besorozni a vurstli mutatványosbódéi közé, a színházgatók szövetségéhez tartozik és kár volna érte, ha a

A „Jaguár” is telt házakat vonz.

A nyári Városligetnek nem elég egy színház. Nem messzire a Müszinkörtől, a *Jókai Szinpadon* is, délután-ról-délutánra játszanak.

Itt most a „*Jaguár*” szerepel a műsoron, melynek éppen olyan sikere van, mint a *B. U. R.*-nak. A *Jókai-szinpad* előadásaira is minden jegy elkelt. (Vajjon van-e pesti színház, mely most eldicsekedhetne ezzel?) A közönség ugyanaz, mint odaát, itt is sokat nevetnek, tapsolnak, lelkesednek.

Előadás a jókai szinpadon

Selyem Böske az öltözőjében.

Az első felvonás végén van egy jelenet, amikor az alezredes ur megvendégeli az unokaöccsét, aki Párisból érkezett. Tulajdonképpen csak ál-unokaöccs, mert nem-sokára megjelenik az igazi, akit rendőrök visznek a detyiba — és ebből lesz minden bonyodalom. Az ál-unokaöccs tehát az első felvonás végén szalámit kap, hideg felvágottat és sört. Nem kasirozott, festett, szinpadí kelléket, hanem igazi szalámit, igazi felvágottat és igazi sört. Eszi is boldogan, úgy hogy alig tud beszélni.

A jelenet alatt még három más színész van a szinpadon. Ezek irigykedve nézik, hogy kollégájuk milyen

A szinpad és a közönség.

jóizüen jatalozik, az álluk felkopik az éhségtől és szemük sóváran mered az ételek és az ital után.

Mindez természetesen a szerephez tartozik és az „alakításhoz”. Egész bizonyos, hogy ilyen jól és ilyen hü-

A legjobb jelenet.

séggel egyetlen komoly, nagy színházban sem tudnák ezt a jelenetet eljátszani. Ez már nem is színjátszás, ez a boldog, mohó evés és ezek a sóvár, éhes tekintetek. Ez maga az élet...